

ου υόβα-
του υπάρ-
συγγραφέ-
ργου και το
Κρίνοντας
οργανισμού
ιτές — αντι-
συγγραφέας.
α, ο οποίος

α εναρμονι-
ενθαρρύνε-
ξασμός. Οσο
ι να πάψουν

ιατοδοτείται
ις πείσει ότι
ει το κυπρι-

π.π.

Ι
ρε-
...»

γάλεϊ από τα
δημιουργούν
στον κόσμο,
ές επετεια-
αλλά με μια
πική, εφαρ-
ειδός ημι-
στην τέχνη.
ε είναι σε
τεριάτητας
μμερινό δη-
την πολιτι-
μεσού, διότι
ενέργειες
ότι η τέχνη
άπιστου γλυ-
νο, όπως λέ-
στην ώρα
εις ξέρουμε
ρι ο Δήμος
ο φεστιβάλ.

κής
το
J-

τικής κίνη-
ζίναι η ντό-
μουργία. Ο
ενθαρρύνει
ημιουργούς
ωση Φεστι-
τεχνών.

ροσπάθειες
ν πρέπει να
έλεγχω των
πληροτήτων
λευταία με
δημιουργία
ισού) αλλά
πιοστήριξη
γήςεις, πα-
ιλων χώρων

BIBΛΙΟ

Εβδομάδα 30 Δεκεμβρίου
το νηοστάσιο
1988

**Ελληνς
Παιονίδου**

«Η Κλεψύδρα»

Δρα Γ. Η. Ιωάννου

Ο ΤΙΤΛΟΣ της ποιητικής συλλογής της Ελληνς Παιονίδου, εισάγει ήδη την έννοια του χρόνου ως βιοπνευματικής διάστασης που αποδιοργανώνεται κι ανασυντίθεται μέσα στην εξέλιξη του έργου, παραπέμποντας σε μια διαχρονική μα ταυτόχρονα ατομική αυτοβιογραφία. Σε μεγάλη έκταση, η ποιήτρια επιχειρεί να δώσει τη διαχρονική ατομική εμπειρία της σχέσης της με το χώρο (την πατρίδα), με τον έρωτα, με την Τέχνη και ειδικότερα με την ποίηση.

Η συλλογή χωρίζεται σε τέσσερα μέρη, ΚΛΕΨΥΔΡΑ, ΕΠΩΝΥΜΟΙ ΕΡΩΤΕΣ, Η ΜΙΚΡΗ ΜΟΥ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ, και ΕΓΩ ΕΧΩ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ. Το 2ο μέρος, ΕΠΩΝΥΜΟΙ ΕΡΩΤΕΣ, στηρίζεται πάνω σ' ένα άξονα μυθολογικό και ιστορικό, ο οποίος εκδηλώνεται με τους τίτλους των ποιημάτων. Ωστόσο, η χρήση επώνυμων ιστορικο - μυθολογικών ερωτικών ζευγαριών δεν είναι παρά μια πρόφαση που οδηγεί στην ερμηνεία του εκάστοτε συμβόλου. Το σύμβολο δεν ανατρέπεται, όμως συχνά εξανθρωπίζεται, απομυθοποιείται και καθίσταται μια απλή ανθρώπινη ερωτική ιστορία που τείνει να λειτουργήσει στο χώρο της λογικής.

Ο μηχανισμός αυτός — από τον μύθο στην καθημερινότητα — εφαρμόζεται και χρησιμοποιείται με σχετική ευκολία, υποδεικνύοντας ότι το μυθικό σύμβολο δεν είναι παρά μια διάσταση της πραγματικότητας. Επίσης ότι μυθική μπορεί να είναι και η καθημερινότητα και τέλος ότι οι επώνυμοι μυθικοί έρωτες εκφράζουν απλώς όλους τους ανώνυμους καθημερινούς ερωτικούς δεσμούς. Γιατί εκπλήττεσθε, υποβάλλει κάπου η Παιονίδου, κι εσείς θα μπορούσατε να είστε μια Αλκίση, μια Πηνελόπη, μια Ελένη...

Εκτορας - / Ανδρομάχη / Γνώριζε από τα πριν, ο Ποιητής / του πολέμου την έκβαση, και του μύθου. / Γι' αυτό περιπτεές φλυαρίες και θρήνους απέφυγε. / Καθόλου δεν αρμόζαν / Σ' ένα Αθάνατο Χωρισμό. / Ετσι ατόφιο πορεύεται εσασί / το σεμνό Μεγαλείο του. / Σκεπτήκατε τους μυριάδες τους έρωτες / που χαθήκανε ανώνυμοι / σ' ένα «αίσιον τέλος».

Το τρίτο μέρος, «Η μικρή μου πινακοθήκη», όπως και το τέταρτο, «Εγώ έχω την ποίηση» σηματοδοτούνται από βαθειά αυτοβιογραφική διάθεση. Τα ποιήματα είναι αφιερωμένα σε εξέχουσες προσωπικότητες των γραμμάτων, της ελληνικής και παγκόσμιας λογοτεχνίας, με τις οποίες η ποιήτρια είχε ή έχει μια σχέση. Στα ποιήματα αυτά, η ανάμνηση ζωντανεύει και μετατρέπεται σε βιωματικό παρόν. Ετσι, τονίζεται η σημασία και η διάρκεια της σχέσης. Αρκετά επιτυχημένα λειτουργεί ένας μηχανισμός προσωποποίησης ή μεταμόρφωσης αντικειμένων που σχετίζονται με τα πρόσωπα αυτά ή γενικότερα με την Τέχνη. Χαρακτηριστικός του ύφους του έργου είναι ο μηχανισμός ταύτισης του μέρους με το όλο και αντιστρόφως. Οι μετωνυμίες καθιστούν τη σχέση ποιήτριας — ποιητικού αντικειμένου, οργανική και λειτουργική.

Οι στίχοι διακρίνονται από έντονο αισθησιασμό, με ιδιαίτερη τάση προς τη σαρκική ηδονή. Γι' αυτό το λόγο, σε πολλές περιπτώσεις, η ποιήτρια, ακολουθώντας το μετωνυμικό μηχανισμό δίνει υλική υπόσταση σε αφηρημένες έννοιες, σε πνευματικές αξίες και ψυχολογικές καταστάσεις.

Το τρίτο μέρος, «Εγώ έχω την ποίηση», αποτελεί συμπέρασμα και απάντηση στα προηγούμενα μέρη. Η Παιονίδου τοποθετείται απέναντι στις αξίες του κόσμου με τον τίτλο — δήλωση, προβάλλοντας την αξία της ποίησης μέσα από την πνευματική της σχέση ιδιαίτερα με τον Λούι Αραγκόν. Η βιογραφική πτυχή των προηγούμενων μερών συμπληρώνεται έτσι με την πνευματική,

Μέσα από τη σχέση τούτη ανατρέπεται η φυσική ροή του χρόνου και εξουδετερώνεται η έννοια της ηλικίας.

«Λοιπόν, νάμαι, ανάμεσα στους στοχασμούς σου / είκοσάχρονο Λούι Αραγκόν / (Θα μπορούσες νάσουν και γιος μου) / και στους ψιθύρους του αιώνων νερού» (σ. 52).

ΣΤΗ συνέχεια, η ποίηση διακριτικά υποβάλλεται σε μια διαδικασία προσωποποίησης η οποία οδηγεί στη θεοποίηση. Παρουσιάζεται ως η υπέρτατη πνευματική - διαχρονική αξία που ενσαρκώνεται από τους εκάστοτε ποιητές.

«Το γήινο σώμα σου ποιητή είναι / μονάχα μονοπάτι μονοπάτι / για να πορεύεται η ποίηση».

Και παρακάτω:

«Εκείνη ξέρει. Θα επισκεφτεί / σε ώρα που δεν την περιμένεις. / Το γήινο σώμα σου, ποιητή, σαν το διαλέξει εκείνη / θα είναι ευλογημένο».

Η επανάληψη της ανωνυμίας στο τρίτο πρόσωπο και το κεφάλαιο έπιλον υλοποιούν την υπερβατική διάσταση της ποίησης και ταυτόχρονα δηλώνουν την αναλογική ταύτιση της με το θείο.

Ο δανεισμός της διαδικασίας της ενανθρώπισης του θεού από τον Χριστιανισμό και η εφαρμογή της στην Τέχνη είναι από τα ενδιαφέροντα στοιχεία της συλλογής:

Μικρέ σγουρέ Θεέ / Σε τσάκωσα, μικρέ θεέ με τις φτερούγες / το μάτι ποτηρά να κλείνεις / πίσω από την ξεθωριασμένη γρίλια μου. / Δεν λημονώ το χρέος μου / για τα ποιήματα που δεν / σου πρόσφερα θυσία. / Μα εσύ δυσβαστακτους μου βάζεις τόκους. / Και τι θα πει λοιπόν, / «φεύγει όπου νάναι ο μισός αιώνας» / Μου μένουν ένα τρισεκατομμύριο στιγμές / και χτυποκάρδια χίλιοι τρεις αιώνες. / Σγουρέ Θεέ, να πας να πεις στη μάνα σου / πως γεννηθήκαμε στην ίδια χώρα, / εκείνη στους αφρούς, εγώ στο ασπρόχρωμα. Νέκταρ εκείνη / και κρασί της Βάσας στο δικό μου κύπελλο. / Αχρησιστοι λοιπόν ανάμεσα μας οι αγγελιαφόροι. / Την καρτερώ μεσάνυχτα μέσ' στον καθρέφτη μου ναρθεί, / λόγια έχω να της πω που μια θεά / ποτέ της δεν ξανάκουσε. / Τρελλέ θεέ, πάρε και τη φαρέτρα σου, μη, δήθεν, την ξεχάσεις.

Περνάμε τώρα στο πρώτο μέρος το οποίο επίτηδες αφέθηκε τελευταίο, με τρία πολύ αξιόλογα